

Виходить у Львові що
дна (крім неділь і гр.
кат. съват) о 5-й го-
дині по полуночі.

Редакція і
Адміністрація: улиці
Чарнецького ч. 12.

Письма приймаються
лиш франковані.

Рукописи звертаються
лиш на окреме жадання
і за зложенем оплати
посттової.

Рекламації везапечатані
такі вільні від оплати
посттової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Промова Александра Барвіньского

на 2-ім засіданні австрійської делегації в Пешті
дня 27 мая 1902 при міністерстві заграничних справ.

(Конець).

Нехай тепер буде мені вільно вернути до
взаємін нашої монархії з Росією. Замінно, що
в престольній різі особливо вказане приязнє
порозуміння нашої монархії з Росією з великим
притиском, як і се, що се порозумінє користно
виливає на події на близьші Сході і на удер-
жане ладу і спокою в тих областях. Відпо-
відно дісно сего говорив гр. Голуховський з вели-
ким теплом про се порозумінне з 1897 р., коли
він ще у торічній делегації вважав потрібним
на се звернути бачність, що се порозумінне не
є вистарчаючою порукою мира на близьші Сході
на всі випадки. Міністер подав також в
своїх виводах зміст сеї умови нашої держави
з Росією в балканських справах зовсім ясний
і виразний: зрецене всякою самолюбного зма-
гання, отже і всякою здобування областей; пія-
ного вмішування у внутрішні відносини бал-
канських народів; піяного поділу після сфер
інтересів, піяного переважного впливу одної
або другої держави, піякої політики вивисчу-
вання, піякої спілки з революційними ворохоб-
нами. Хоч услівія сеї умови сформульовані ли-
ше перечно, все ж таки мають они додатне
значене, позаяк знаменують напрям балкан-

скої політики обидвох держав і мають на цілі
відшір і сплюване всякого революційного по-
чину, чим вже для удержання міра на Балка-
ні богатося осягнено. Однак сим порозуміннем
усунено давнійші непорозуміння і напружені
відносини, які захищали удержане міра між
обидвома державами і тим способом подано по-
руку загального міра. Се є цінне придане
гр. Голуховського, якому обидві делегації ви-
словлювали задля того повне признане і я зо-
всім годжує ся з тим, що гр. Голуховський по-
ложив великий натиск на потребу безусівної
льояльності що-до береження умови
між обидвома державами. Після дотогочасних
досьвідів не можна сумнівати ся, що практика
російської східної політики не згоджується
з теоретичними умовами, а тепер слова, які
російський цар в Краснім Селі про удержане
загального міра висказав сими днями, дають
найщівнішу поруку доброї волі в Петербурзі.
Справедливо інспірована „Петербурзька Часо-
післь“ називає умову в 1897 р. кріпким, непо-
боримим забородом супроти всяких з бурливо-
го закутка на полуничнім сході Європи вирі-
наючих заворушень.

Колиже при всім тім і граф Голуховський
звертає ся з відшовідними порадами до Софії
і Білгороду і рішучими, недвозначними напім-
неннями до Туреччини, то се не лише заслу-
гує на признане, але було вельми на часі, що-
би запобігти можливим запутанинам на близь-
шім Сході. Наша держава особливо інтересує-
на удержанем ладу і спокою на Балкані, по-
заяк тамошні подїї дотикають нас безпосередньо
і втягають нас в заколот, а гр. Андраші свого

часу вельми влучно схарактеризував сі відно-
сими словами: „ми сидимо в передній льоскі“.

Кождий щирій приятель міра може отже
з виводів ігр. Голуховського дійти до перекон-
ання, що его політика звернена на удержане
і скріплене міра показала ся зовсім відповід-
но, тим більше, що ігр. Голуховський про вза-
ємні між дво- а тридержавним союзом вияв-
ив ті самі погляди як ігр. Більов, котрий в
дво- і тридержавнім союзі бачить таку звязь
держав, яка обезпечує мир не лише в Європі,
але й на далекім Всході може запобігти не-
безпечним заворушеням. Сей погляд потвер-
джено цінними заявами в останніх дніях в
Петербурзі міродайними устами, як і висказа-
ми Прінетого в Італії.

Колиже я зроджує ся з такою мирною
політикою користною не лише для нашої держави
і моого рідного краю Галичини, але осо-
бливо для культурного розвитку і успішного
поступу руского народу, то все ж мушу відзначити,
що не поділяю погляду деяких делега-
тів, які безнастінно висувають національні по-
чування і національні симпатії, які пов'якую
для тридержавного союза. Вправді сим разом
не з таким притиском говорено про сю понуку
національного почування і сердечності, а з
другої сторони бесідники з лівиці прихильні
і висловлювали ся про порозумінне з Росією,
про яке ще перед чотирма роками один ві-
значний заступник лівиці говорив як про по-
біду пансловізму, про пансловістичну політи-
ку в Австро-Угорщині. Я приневолений і сим разом, як
се чинив і попередніми роками, назвати оці-
нюване союзних взаємін нашої держави із ста-

Княгиня „Зелених съят“.

(З німецького — Людвіка Гевеса).

В стайні, що належала до Петра Лянга,
на порозі стояв молодий парубок, рудий Янчі.
Одну руку підійде до чола і закриваючи від
сонця очі, глядів бістро в сторону села, звід-
ки по довгій білій дорозі мала надіїти дружина
на проводжаюча ново вибрану княгиню Зеле-
них съят.

Звук скрипок і відгомін змішаних голосів
доходили вже здалека, на сонці миготі-
ли пестрі спідниці жінок, а тейлій вітерець
неначе грався стяжками, що украшали дов-
гі коси дівочі і чинці замужніх жінок. По-
над юрбою людий, що посувала ся скоро по
дорозі, видніла яксь статі дівоча облита лу-
чами сонця. Громадка та наблизала ся чим
раз близше і Янчі міг зрозуміти слова пісні,
що співала ся в часі походу:

З веснова новою, в Зелені съята
Спішать у поле на гру дівчата,
А ти дівчина, ти білявина,
Квяжи нам пині гарна рибчина!

Громадка сеся задержувала ся перед кож-
дою хатою, а съяточно прибраві дівчата окру-
жали княгиню Зелених съят, сидячу на кня-
жім стільці, прибрали в цвіті і двигали сго-
на своїх раменах. Циганська музика виграва-

ла завзято, а молодіж кресала підковами огонь,
викидала у воздух тумані пороху і підохоче-
на — розбивала порожні фляшки о дерево.
Навіть сам старий Венделін Штум, що то мав
пістолети ще з часів французької революції,
стріяв з них в гору, коли тільки удається
їх набити. Все що жило, вибігла супровів
княгині, дарено її хлібом, вуджениною, навіть
і грішми, а дарунки відбирали від людей дві
подруги княгині, що були тепер наче її „дів-
скі дами“, і складали до умисно прилагоджен-
их кобель, також уквітчаних.

Янчі аж витріщив очі з подиву.

В тій самі хвилі задержалася княгиня
перед хатою Петра Лянга, що була найкрас-
ша на цілі околицю, бо властитель її славив
ся богацтвом на ціле село. Янчі був родом з
сусідного комітату, але що був Мадяром і знав
ся добре на конях, то Лянгі приймив его на
службу. Цілій рік гонив Янчі коні на пасо-
виско і ось тепер привів гарного коня „Віль-
ма“, котрого що лише уздив, бо син молодший
єго господаря, Петро Лянгі, вислужений дра-
гон, що вернув недавно з війска, забажав при-
нинішнім съяті показати ся на коні.

Зелені съята, сонечко сияє,
В сріблі віночку княжна сідає
І пок ще сонце за море зайде,
Наша княгиня, клязя си знайде!

Так гомоніла дальша стрічка нині, але
Янчі вже її не слухав, бо красшою над всі
пісні видала ся ему сама княгиня в білій як
сніг сорочці. Весь стрій її блестів від золо-

тих та срібліх прикрас, в руці тримала зелену
галузку замість скіптра, а голову єї кра-
сив вінець княжий, такий високий, як і слід
мати княгини Зелених съят. Тою княгинею
була гарненька Катруся Гагбавер і усміхала
ся так солодко, як та чудотворна Маті
Божа з сусідньої парохії, коли образ єї ко-
сяє по поля в часі посухи, щоби упросити
дощу. Поглянула на бідного Янчі, а єго на
сей погляд нехъдано перейшло горяче полумя
від ніг до голови, був би рад кинув ся на ли-
це перед нею, щоби допчути єго, увійшла
до свого однодневного королівства, коли саме
одна з подруг княгині підбігла до него з ко-
белею в руках.

— Ну щож рудий Янчі — сказала глуміво — чим ти даруєш княгиню?

Хлопець спаленів так сильно, що тисячі
веснянок на єго лиці сковали ся на хвилю в
червоній, як жар, красці. Щож він мав дати,
коли у него була тільки одна рожа дика і єї
кінчик гриз уже від години зубами? Тую
отже рожу кинув до кобелі і рівночасно пе-
релякав ся своєї відваги. Сей поступок Янчо-
го бачила княгиня зі свого уквітчаного стіль-
ця і з погордою скривила свої малинові уста.
Бачив то ще хтось більше, а іменно Петро
Лянгі. Він покарав зараз съмілість парубка, бо
штовхнувши єго післав до стайні по коня, на
котрім мав взяти участь в задуманих на сей
день перегонах кінських сусідної молодіжі.

Всі мешканці села зібралися на зелені
майдані супротив мети, котрою було дерево
приbrane у вінці і хоругві. Хто перший до-
до него добігнить, той буде князем Зелених

новаща суплемінності або расової єдності зовсім невідповідним а навіть небезпечним, по-заяк в нашій многоязиковій і всякими народностями заселеній державі годі керувати ся в заграницій політиці почуваннями серця, лише тверезим розумом і державними інтересами. Коли би розходилося ся о почування серця, то як-раз для мене не мілі були би приязні взаємини з Росією, де всякими можливими і неможливими способами зберігають і гноблять народний і культурний розвиток більш як 25-мільонового українсько-руського народу. Мимо всого цього вважаю петербургське порозуміння з 1897 р. великим успіхом нашої заграницій політики і бажаю, щоби оно запустило щораз глубше корінне і видало добре плоди.

Позволю собі ще кількома словами звернути ся до виводу одного з попередників бессідників, котрий етичні засади поставив як головні підвалини і головні услів'я мирних відносин в Європі. Я годжу ся з тими поглядами, жалую однак, що тих зasad не приято ї в нашій державі як підвалину і що все ще сильніший має у нас право. Було би потрібно, щоби в нашій державі переведено справедливо XIX. артикул основних законів, що скріпило би державу у внутрі, а розбудило би для неї прихильність заграниці. Не хочу сеї справи ширше розводити, по-заяк річ веде ся про заграницу політику, але се річ певна, що справедливе переведене народної рівноправності в обидвох половинах нашої монархії буде би найпевнішою порукою єствовання і могутності нашої держави.

На останку ще коротка замітка про торговельні договори, які мають бути заключені. Є. Е. міністер уважає заключене договорів з сусіднimi державами можливим і сподівається, що дасть ся вирівнати суперечності, але передовсім вважає він конечним порозумінням обидвох половин держави, в справі угоди, щоби тим утворити спільну основу діл на. Однак утворене такої спільної основи ділання буде лише тоді можливе, якщо Угорі узгляднить оправдані і зовсім умірковані домагання Австрої, що можливе при добрій волі і розумі. Так само торговельні договори тоді можливі, якщо Німеччина погамує ся в своїм самолюбстві що-до удержання своєї боєвої тарифи, а також Італія зрозуміє, що се неможливе нашій монархії робити в користь Італії уступки, які наносять

велику шкоду нашим економічним інтересам. Коли є спільному правителству в справі торговельних договорів прислугує лише посередника роль, щоби вирівнати певні ріжниці між нашою а іншими державами, то я звертаю ся до Є. Е. міністра, щоби ощадив нашій державі немилого положення пшеничного зерна, яке заражене розмеженем між двома млинськими каменями, і ужив всего свого впливу, ne quid respublika detrimenti capiat (щоби держава не понесла шкоди). (Славно, славно!)

ристаючи з хвиливої несприятності дозорців, перелізли мур від сторони гімназії Франц Йосифа і тим способом видістались на волю. Двох з них втікло ул. Пекарською, а третій скочив при улиці Стежковій в корито Полтви. До вечера тих не відшукано.

— **Про пожар в Підлісках** малих, львівського повіту, що знищив 29 с. м. в протягу цієї години 20 господарств з цілим майном, пишуть: О ратунку не було й бесіди, бо люди були в полі або в місті. Шкода виносить над 60.000 кор. Статочні господарі перемішились пині в жебраків без даху і кусника хліба. В огни попекло ся 2 дітей і 1 старший чоловік, що їх ратував, так небезпечно, що нема надії на їх удержане при житю. Згоріло багато худоби і дробу, а у кого і гріш перехованій. Насили стояли огніві з Дублян і Яричева, та вже весь був обгорнув огонь і для браку води не могли пічого вдягти. Огонь мав повстать через неосторожність дітей. Тяжко попарених відвезено до львівського шпиталю. — З погорільців було обезпечених 14 в Дубляні, 2 в „Славії“, 2 в Краївськім, а 2 не було цілком обезпечених.

— **З судової салі.** В Станіславові засудив олодги трибунал присяглих Якова Вороха на 13 місяців тяжкої вязниці за убите вітчима. Ворох стапув в обороні своєї матері, Насти, котру вітчим пемилосердно катував. В цькіті с. р. утікла Насти перед побоями чоловіка і сковалася в домі свого сина з першого супружества, Вороха. Муж, Петро Кукура пігнав ся за нею, але на порозі дому не пустив їх Ворох до хати. Счинила ся між обома біка, в котрій Ворох ударив вітчима ріпакалем так сильно в голову, що той по двох дніх номер.

— **Самоубийство.** Вчера вечером повісив ся Василь Мик. царівський у різника Вайнберга. Причиною була обава перед карою, понеже Вайнберг прихопив їх на крадежі.

— **Дезертир.** З касарні 80 полку піхоти утік вчера ідофіцір Адольф Творковський.

— **Огонь в Дублянах** вибух вчера вночі. Згоріло 19 загород селянських. Доперва над раном удалося з великим трудом огонь угасити.

— **З Перемишля** доносять, що в селі Лентівня під Перемишлем лучила ся сумна пригода. Трипайцяльний син тамошнього учителя бавився під час несприятності родичів револьвером. Револьвер був набитий, о чим хлопець не звав.

святі після давного і літами усвяченого звичаю.

Янчі надумував ся хвилю, начеб несподівано забув, а треба сідлаги коня. Якась неясна думка зродилася в єго голові. То скрібав ся в голову, то гладив коня, аж на конеце Петро Лянг сам прийшов до стайні і натер єму добре уха. Тілько ж властитель коня пожалів своєї горячковости, бо Янчі затянувся і не сказав єму, що. Вільм нікого, навіть вислуженого драгона не стерпить на своєму хребті, і що тілько Янчі, що виховав коня, може безпечно на него сісти.

Наконець кінь стояв осідланий і Янчі привів єго на арену. Огністе звіря, ведене залізною рукою хлоцця, відтанцювало правдивого чардаша по дорозі, аж вкінци Янчі задержав єго недалеко старої, розлогої липи, де в тіни сиділа княгиня на княжнім стільці, зробленім з дерні а ціле село з великою нетрепливостю виждало перегонів.

Деякі коні, що належали до перегонів, спокійно скубли собі траву, але появя Вільма вчинила межі ними видимо неспокій, товариші єго розступили ся перед ним неначе на який розказ.

— Ого! На него тілько вислужений дракон посміє всіти! — шептали в юрбі. — Без сумніву Петро Лянг буде князем Зелених свят.

Іздці станули рядом. Петро Лянг по кількох даремних пробах вскочив вкінци на сідло, до чого єго батько кленучи з далека завяляло, богато допоміг. Цілий той час держав Янчі за уздечку коня, бо інакше єго пан не міг би був іншою усіти. Наконець княгиня дала знак зеленою галузкою, а рівночасно Венделін потягнув за язичок свого пістолета, але той відказал послуху і не гукнув.

Всі коні помчали рівно з місця, тільки Вільм задержав ся і не панкав ся зі своїм

іздцем, бо сей зачеркнувши у воздусі широке півколесо, повалив ся як довгий на зелену мураву. Серед зібраних зняв ся крик і замішане а Вільм помчав стрілою за другими.

Однак стало ся щось дивного; бо хтось сидів на коні. Хто то був? Звідки ся взяв? Такі питання завдавали собі присутні, та ніхто не міг дати певної відповіди. Наконець здогади поділили ся. Одні були думки, що сей „хтось“ упав з неба, інші догадували ся, що скорше з під землі виринув. Се однак певне, що старі жінки уважали за вказане на всякий випадок перехрестити ся.

Ціла ся подія тревала ледви коротку хвилю, бо кові покриті піною добігли до мети. Не було сумніву, що Вільм побігав, але хто то такий сидів на нім?... Опав трохи порох, що клубив ся на дорозі від копит кіньських і в сій хвили загадка вияснила ся.

На побідоноснім коні сидів Янчі.

Так Янчі не хто інший, а пригода ся на ріжких віддідала ріжно. Коли одні обурювали ся, бачучи в тім обиду такого великого съята, другі що то раді бавили ся кождою несподіванкою, взяли се з съмішного боку, і серед голосного реготу окликнули рудого Янчі князем. Молодці бачили, що звітязем став Янчі, хоч не іх рівня але, і не Петро Лянг, на котрого взагалі дивили ся завистно, розохотились, підняли рудого Янчі в гору і на перекір Петрови кричали: Славно!...

На ременях в тріумфі принесли єго під лину, де панував рівночасно несупокій і розярене, бо від коли найстаріші люди памятають, не було іншої випадку, щоби такий як отсей Янчі, став коли князем. Ніхто і не подумав, що подібна честь мала припасти такій людині з найменшої верстви суспільності. Та годі! Один з суперників рудого Янчі закинув єму на рамя князівський плащ з червоного глянцеваного перкалю, другий вложив вінець князівський па-

его голову, а третій вложив з повагом вербовий прут, що мав означати берло.

Так прибраний Янчі став ще поганішим, як перед тим, став як чудо перед княгинею Зелених свят.

Однак не бачив єї, бо цілій съвіт сказав перед єго очима, що однак за хвилю мало рішили ся. Рудого Янчі, хлопця від коній, неизвестного батька сина, хороша Катруся, з найбогатшої родини, мала явно перед очима всіх людей поцілувати. Сподіваний се поцілуй викликав між присутніми велике невдоволення. Княгиня поблідала і обіймila обіруч великанське рама своєї матери, що наче оборонний щит витягнулось над єї головою. Мати кляла ся, на чим съвіт, що доки єї життя не позволить на таку погань. Батько княгині думав однаково і після єго гадки Янчі заробив на „березову кашу“ а не на поцілуй. Найбільшим вже таки ворогом єго був Петро Лянг.

— Що то з ним довго балакати! — заликаяв той гордовито. Махай драбе до стайні і то в сю мить.... бо я....

Підніс в гору палицю з оловянною головкою і підійшов до него. Янчі не поступився ні кроком назад. Мабуть гордість на яку вказував князівський плащ, дісталася до єго серця, бо не понурив лиць перед лицем грізного пана, а сказав спокійно:

— Про мене і вбийте мене! а я не уступлю свого права, мені по справедливості належить ся поцілуй княгині.

Петро Лянг аж кипів зі злости, хотів випарити хлопця але другі не дали.

— Не вільно бити ся в Зелені свята! — крикнув молодий син гостинника. — Славно! Найжіє пан князь Янчі!

— Що правда, то правда — почав з вимушеною усмішкою на лиці, поклавши на єго рамя руку, — козак з тебе хлопче! Можеш собі так для съміху бути князем, але все інше

І Н С Е Р А Т І.

„НЕКТАР”

Головний склад у Відні, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлі і складів чаю

Братів К. і Ц. Попов у Москві.

д. і к. надворні доставці Австро-Угорщини.

Надворні доставці кор. Всіх королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix в р. 1900,

найвища відзнака на загальній виставці відзнака на виставі відзнака на виставах в Парижі, в Антверпені 1894 р.

Доставці Двора царсько-російського

рит. на міді величини 44×80 см. . . . .

12 зр.

Сикстинська Мадонна Рафаеля величини 41×31 см. . . . .

4 зр.

Золотий медаль найвища відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

4 зр.

ЦІННИКИ.

Ціни в коронах за одну коробку російської ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейлону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковане бесплатно.

ОБРАЗИ СЪЯТИХ

Важні для родин і шкіл!

Вечеря Господня Леонарда да Вінчі рит. на міді величини 44×80 см. . . . .

12 зр.

Сикстинська Мадонна Рафаеля величини 41×31 см. . . . .

4 зр.

Непорочне почаття Мурілля величини 42×32 см. . . . .

4 зр.

Христос при кириці з Самаританкою Карабіч'ого величини 37½×63 см. . . . .

4 зр.

Ессе Помо Гвіда Рекі вел. 49×39 см. . . . .

5 зр.

Христос несучий хрест Рафаеля величини 52×36 см. . . . .

4 зр.

Всі ті образи (штихи) наведених славних мальярів нові, надаються дуже добре до шкіл і суть о 50% дешевіші як в торговлях образами. Висилуються лише за поспіллатою вже отримані. Замовляти у М. Кучабіньского Львів, ул. Чарнецького.

MAYER'S-CONVERSATIONS LEXIKON

Цяє цілком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хорошо справляєних томах з шкіряними хребтами і рогами, обімає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, есть літературским явищем не малої ваги. Розійшлося его в 4-ех видах більше як півтора мільярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличайший сучасний твір, як словар людского знання.

Той лексикон можна дістати в комплекті, всі томи нараз на сплату по 3 зр. жіночно.

Замовлення приймає **А. ЛАНДОНСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавмана.

СТЕЛЯ

найновійший інструмент сальзований швейцарський, самограй, ноти металеві без гачиків в різних величинах. Продає Соболевский годинникар у Львові, площа Марійска (готель французький).